

Зіма в Карпатах.

ГРУДЕНЬ, 1933

« ЖІНОЧИЙ СВІТ »

Місячний журнал для національної освіти українського жіноцтва в Америці.

— «О» —

Орган «Союзу Українок Америки»

— «О» —

Редагує: **МАРІЯ Е. БЕК**
1006 E. Carson Street
Pittsburgh, Pa.

ПЕРЕДПЛАТА:

Річно \$2.00
Піврічно 1.25
Заграницею річно 2.50
Одно число 15 ц.

— «О» —

SUBSCRIPTION RATES:

Annually \$2.00
Semi-Annually 1.25
Foreign Countries (an'ly) . 2.50
Single Copy 15c

“ ZINOSHY SVIT ”

Ukrainian Women's
Monthly Magazine

— «О» —

Organ of the Ukrainian
Women's League of America

— «О» —

Editor: **MARY V. BECK**

1006 E. Carson Street
Pittsburgh, Pa.

— : 3 МІСТ : —

ВІД РЕДАКЦІЇ — Зробімо точний підрахунок
ГОЛОВНА УПРАВА СУА — Обіжник
ДМИТРО В. — Нариси
ОЛЕНА КИСЛЕВСЬКА — «Жіноча Доля»
ОЛЕСЬ БАБИЧ — Моя молитва
МАРУСЯ СИНЕНЬКА — Посвята (переклад з англійського)
ОСИП ДУДА — Материнські ночі
ВСЕВОЛОДА МЕТЕЛИК — В гілці
ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРА ДУЧИМІНСЬКА — Український Жіночий Конгрес
ДР. А. Т. КІБЗЕЙ — Жіночі недуги
РЕДАКЦІЯ «РІДНОЇ МОВИ» — Союзіві Українок Америки
УЛЯНА КЛЕНОВА — Він недобрий, я добрий
ПРАЦЯ У ВІДДІЛАХ СУА — Дописи з місць
М. КОСТИШИН — Вставай сестро
СОФІЯ ЛАЗУКА — З новим роком
К. КАЧМАРОВА — Мій син
ХТО ПРАЦЮВАВ ДЛЯ «ЖІНОЧОГО СВІТУ» — Звіт

SECTION BY YOUNG UKRAINIANS

AN EDITORIAL — The Spirit of Good Will
M. S. — Lesia Ukrainka
SARCASTIC SUSIE — If I were Santa Claus
GIMOTHY BORDULAK — The Beggarly Woman—Translated by Olga Shustakewich
O. WERNIWOLA — Prison for Liberty — Translated by John Yatchew
FACTS ABOUT UKRAINE

СВІТЛИНИ

Зіма в Карпатах окладинка
Олена Кислевська ст. 4
Материнські Ночі ст. 7
Др. А. Т. Кібзей ст. 12
Леся Українка ст. 21
Мапа України ст. 24

ЖІНОЧИЙ СВІТ

ЖУРНАЛ — МІСЯЧНИК

ОРГАН «СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ»

Рік 1. Ч. 8.

ГРУДЕНЬ

Vol. 1. No. 8.

ЗРОБИМО ТОЧНИЙ ПІДРАХУНОК!

МИНУВ 1933 рік і вже не вернеться ніколи, а тільки остануться по ньому dokonані факти — ці невміручі свідки чи то нашої щирої працьовитості чи то нашої нікчемної небагатості.

Кожне підприємство, кожна жива організація, а навіть кожна поважна родина — робитимуть підрахунки з минулого року, щоб довідатись чи поступили вони вперед чи остались вони позаду здобутків попереднього року.

Підприємства звертатимуть головну увагу на матеріальні здобутки, бо на це вони й були започатковані. Вони дошукуватимуть причин своїх успіхів чи невдач і намагатимуться відосконалити способи ведення своїх підприємств, щоб в наступному році ще більш успішно повести їх та усунути всякі хиби, які припинювали чи шкодили їхньому розвитку.

Різні організації зроблять і собі відповідні підсумки з своєї діяльності, щоб довідатись чи оправданим було їхнє існування, чи досягнули вони намічену ціль та чи принесли їхня праця бажані плоди. Їм прийдесть глянути правді в вічі та перерештувати всі ці причини, обставини та методи, які сприяли чи спиняли їхній поступ.

Не відпекається цього важкого обов'язку й наше молоде видавництво.

Дуже важкі були початки нашого жіночого журналу «Жіночий Світ». Прийшлося творити його з нічого й майже з нічим, бо крім доброї волі, не було в нас ні матеріальних засобів ні фахівців по цьому ділі, а саме життя вимагало його. Однак незломна воля й невсипуща праця зробили початок.

Одна добродійка дала нам позичку на \$250.00, один добродій відступив зовсім безплатно приміщення та випозичив канцелярйне приладдя, а одна людина взяла на себе всі обов'язки зв'язані з видавництвом і в такому середовищі започаткувався наш журнал.

Перше число появилось в травні, а в слід за ним вишло ще всім чисел, всі подвійними номерами, крім першого й останнього; всі з певним опізненням через недостачу фондів. І хоча

як болюче було глядіти несприятливим обставинам в лице, хоча як гірко було усувати всякі колоди з витиченого шляху, хоча якою безвиглядною виглядала наша праця на початках, вестяки положено підвалити під одинокий жіночий журнал в Америці та Канаді та забезпечено йому на якийсь час дальше існування.

Українське жіноцтво прийняло журнал з питомих українським одушевленням, але на ділі не багато для нього робило. Тільки жінки в Гемптремк і в Вунсакет живо зацікавились долею журналу й врятували його перед скорим упадком.

Інші жінки чекали чогось, мабуть надіялись, що без їхньої активної помочі такій обійдеться. Передплат не надсилали, фондів не збірвали, а деякі навіть завертали до них вислані пакунки з примірниками. За звітими та дописаними треба було до них окремо писати, а відтак довго очікувати, а деколи ще вдруге звертатися.

Під теперішню пору обставини змінились на краще, хоча ще багато недостає, щоб можна назвати їх вдовольними, а серед яких можна би журнал зробиити таким, яким бажалося нам його бачити. Однак українські жінки по всіх місцевостях починають живо цікавитись журналом та беруться щиро для нього працювати. Тому й треба сподіватись, що в наступному році вдасться нам не тільки покрити старі довги, але й забезпечити журнал вповні на наступний рік.

Оставивши заспокоєння матеріальних зобов'язань та турбот журналу загальному українському жіноцтву, ми звернемо більшу увагу на зміст журналу. Саме тепер приготується низка цікавих статей з усіх ділянок українського жіночого життя та імміграції в Америці, а крім цього цілий ряд визначних наших сестер ізза моря міститиме поважні свої праці в нашому журналі. Духовний рівень нашого журналу забезпечений, а з часом ще більше піднесеться.

Українки! «Жіночий Світ» — це ваш журнал і для вас! Візьміть його в свою опіку, працюйте для нього, надолужіть в біжучому році, що за небадвали в минулому році, а з певністю наступний підрахунок робитимемо з легшим серцем та з більшим душевним задоволенням.

ОБІЖНИК СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

РІЧНА ВКЛАДКА ВІДДІЛІВ.

Проситься відділи СВА врівняти залегли вкладки до Централі за 1932 рік. Маємо такі відділи, котрі залягають за річні вкладки за 1932 або й даліше. Централь не натискала на відділи за врівняння вкладок так довго тому, що були важкі економічні часи. Але вже пора, щоби ці відділи врівняли свої залегли. П'ять доларів на рік — не є великі гроші, а всетаки й це важко було їм заплатити. Через ввесь час ці відділи як і другі користувались лекціями та всім, що Централь посилає відділам Союзу Українок Америки. Коли відділи не врівняють своїх залеглих вкладок, Централь буде змушена виключити їх з членства і оголосити це в «Жіночому Світі». Централь не хотіла б цього робити й просить відділи взяти цю справу під розвагу.

ДОМІВКА ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

Централь СВА має вже свою домівку при 30 Іст—7-й вулиці, в Нью Йорку. В цій домівці будуть відбуватися збори Головної Управи СВА і відділів Нью Йорку. Проситься відділи писати на цю адресу від першого січня, 1934 року. Тут відбудеться вистава експонатів СВА. Централь старается о гарну бібліотеку й всі часописи з краю й Америки. Також робиться старання набути всі українські журнали. Дня 9 січня відбудеться офіційальне отворення домівки СВА, при 30 Іст—7-й вулиці, в Нью Йорку.

ЕКСПОНАТИ СВА.

В попередньому числі «Жіночого Світа» Централь просила відділи о врівняння залеглостей на експонати. Кожний відділ має зложити \$50.00, коли хоче дістати експонати на виставу до своєї місцевости. Централь має ще тисячу доларів довгу, які дребя виплатити. Ці експонати не є власністю самої Централі, але усіх відділів СВА, котрі скорше чи пізніше будуть користуватись ними. В цій справі Централь више відділам також окремі листи.

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ КОНГРЕС В СТАНИСЛАВОВІ.

Дня 23 червня, 1934 року Союз Українок у Львові скликає УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ КОНГРЕС. Щоби піти нашим сестрам за морем назустріч, Союз Українок Америки хоче урядити прогулку до краю саме на час конгресу. Подробиці цієї прогулки будуть проголошені в слідуючому числі «Жіночого Світа» й часописах в Америці. Коли хто має намір їхати до краю на другий рік, повинен використати цю добру на-

году, відвідати своїх рідних і бути на Жіночій Конгресі в Станиславові, в червні, 1934 року.

«ЖІНОЧА ДОЛЯ».

Цей, всім нам знаний жіночий часопис, котрий виходить в Коломії, котрий приносив нам вісти з рідного краю й заступав нам в Америці наш власний журнал до цього часу, треба українському жіноцтву даліше передплачувати. Тяжкі часи переходить наше жіноцтво за морем і не може удержати цього часопису. Ми мусимо їм у тому помогти й не дати впасти часописові, котрий завжди ніс просвіту в найглухіші навіть кутки Галичини.

«ЖІНОЧИЙ СВІТ».

Офіційальний орган Союзу Українок Америки «Жіночий Світ» далі бореться за своє існування. Досі тільки кілька відділів СВА передплачували його; тільки кілька відділів прийшли йому з матеріальною чи моральною допомогою. В кожному відділі обовязково повинен знаходитися бодай один примірник, а крім цього й поодинокі членкині повинні передплачувати журнал, бо на ньому ніколи не стратять. Пам'ятайте, що це великий здобуток нашого жіноцтва на іміграції й коли його стратимо, так вина владе на нас самих. Тому спішім всі з негайною допомогою «Жіночому Світові»!

НОВІ ВІДДІЛІ СВА.

Членкині Союзу Українок Америки повинні поширювати цю організацію при кожній нагоді. Коли в сусідстві нема ще відділу СВА, членкині повинні помочи такий відділ заложити, дати вказівки, або подати до Централі адресу, де такі вказівки вислати. Наша організація повинна ширитися по всій Америці. Не повинно бути ні одної української громади, де бракувало б відділу Союзу Українок Америки. Ми самі мусимо собі у цьому помагати.

НОВИЙ ВІДДІЛ СВА У ВАЙТСТОН, Л. АЙ.

В листопаді м. р. засновано новий відділ СВА у Вайтстон, Л. Ай. До уряду ввійшли громадянки: Катерина Чолій, голова; Анна Головецька, заступниця; Анастасія Деревляна, скарбничка; Марія Бринь, писарка; Стефанія Левницька й Розалія Джарська, контролерки; Софія Волчук, господарка; Михаліна Кач, доглядачка хорих.

Отцею дорогою складаємо новому відділові щіри побажання якнайкращих успіхів у їхній праці для народу, а також многая літа для всіх членкинь і уряду. Хто саідуе?

ГОЛОВНА УПРАВА СВА.

Дмитро В...

НАРИСИ

I. Полонені

Зима... Дує холодний вітер. Свистять-дзвенять телеграфічні дроти. Падає з неба ніжний, біленький пух.

Скрипить під ногами. Дзвонять дзвінки. Ще рано. Далеко на білому морі чорні пляма.

Вона рухається і все більше й більше росте.

Шумлять шини. Вже видно клуби диму.

Се поїзд зі сходу—Золочева. Заскреготів, засичів. Сполошив рій білих метеликів. Станув.

Город Льва.

Вилізють люди і ставляться в ряди. Їх гонять озброєні жовніри.

Ідуть. Роблять босі сліди. З їх латами грається вітер. З невмитих лиць сміється сніг...

Перон гуде. — Він пліве. Палиці і мітали підносяться і градом падають на людий-сірому.

Біжать перед себе. Дарма. Дорогу замикає товпа-пролетаріят-залізничники. Дзвенять залізні палки. Підносяться брудні кулаки. Сичать гадюки. Хилляться люди. Падають. Тече кров.

— Распни!... Распни!... Распни!...

Втікають люди в бік на шлях. — Ш-ш-ж!... Ш-ш-ж!... фів-фів-фів-тиш! Поїзд із заходу. Вереск... тихо...

Біла скатерть почервоніла. Нема людей.

Валаяються там ноги, там голова, там руки, а там листок, до милої...

II. Ранений

Широке поле-море колосків. А там зелений ліс і залізний

шлях, і село мерехтить і дріжить.

Тихо. По бурі — по боротьбі. Лежать борці в бою ранені. Їм смерть в очі заглядає.

На ній рогата шапка. На рамени червоний хрест. У руках багнет.

Іде-лютує. На просьби вона глуха. Що крок—то труп. Життя для неї ворог.

Багнет вривається в тіло і витискає червону струю.

— Нема! Нема вже нікого! А я голодна ще! — сичить вона і кидає кругом гадючим зором.

— Га-га-га!... Ще один! Мерщій до нього. —

Він чує її ходу. Бачить страшні зуби. Чує воночий запах і кракання гайвороння.

На очах у нього шапка. В руках тисне револьвер.

Вже багнет у гору вона підіймає. Йому меркне в очах...

Гук... Хмари очі застеляють...

Спокій... Лопотять крила. Летять соколи. Шумить буря і гуде. Грім.

Слава-а! Сла-а-ва!—чує він у сні. Розплющує очі.

— Сонце? Свої? Рідна мова? — дивується він.

Нагадав: у нього в ногах валляється смерть із червоним хрестом на рамени, з розбитою головою.

— «Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа!»—хреститься він. І шепче молитву вдячності, а за ним небо і золоті колоски, і ліс, і село і залізний шлях.

III. Робітник

Безсильний був. Ледви волочив ноги за собою. В горлі висхло. В грудях хрипіло. В жолудку похоронний марш гре-

нів. В ноги кусав скажений мороз. Не йшов, а ліз. Куди?... До дому?... До теплої хати?... Чи може до діток, любові жінки?...

Та ні! Хіба в нього є рідна хата?... Було колись. Все було. Та се вже давно-давно було. Тепер він сам саміський. Жінка й діти в моглі, а він голодний і гнівний робітник.

Схиливши голову, дивився блудними очима під ноги, начеб шукав дороги.

«Повстаньте гнані і голодні Робіт-ники усіх сторін»...

почув він туй-туй коло себе. Здрігнувся. Сеж кликали його. Гордо підняв чоло і сміло глянув перед себе...

Нема! Нічого не видно...

Оглянувся і побачив. Проти нього йшла гурма людей, веселе, щастлива, горда і завзята, з червоним прапором. Без тими кигнувся до них. А пісня все більше й більше набірала сили, прошивала і душу і кров, кости і мозок.

Сонце надій сходило.

— Я ваш тілом і душею! Нехай живе вільна Україна без хлопа і без пана! — закричав він і поцілував червоний прапор... Юрба змішалася... заворушилася... станула...

— Що?... Как?... Україна?... Товарищі!... крик... шум... проклони...

Сто сильних, брудних рук піднялося на нього.

— Мазепінець!... Петлюрець!...

Град слів, град ударів... кров... і голосна пісня:

«В інтер-націоналі
Добудеш людських прав!»

“ЖІНОЧА ДОЛЯ”

Шановні наші прихильниці й читачки за море.

Зближається новий рік і кожний часопис таксамо наш стає перед загадкою бути йому чи не бути. Від цього чи відновлять передплати давні передплатниці, від цього скільки нових передплатниць приєднають, від цього оскільки боржниці вирівнають свої борги залежить це: чи в цих тяжких часах часопис наш не тільки вдержиться, але чи розвинеться краще, побільшить свій розмір, дасть Вам більше цікавого, повчального, інтересного з усіх ділянок нашої народньої й жіночої життя.

Щодо загранічних передплат, то справа тут дуже комплікується й тим, що вартість доляра стала куди нища й передплата загранична не то що зрівнялася з краєвою але стала нища а видатки з посылкою є десять разів більші як краєві остали ці самі.

Але мимо того редакція «Жіночої Доля» не підносить передплати на цей рік. Робимо з такої причини: не хочемо тратити заморських передплатниць, бо вважаємо, що утримання як найтісніших звязків з Рідним Краєм, перегляд нашої роботи який дає Вам в кожному числі «Жіноча Доля», настроєння нашої народнього життя на одну нуту на всіх землях де ми живемо є першими і найважливішими у словинами спільної праці для добра Батьківщини. Є першими й найважливішими у словинами й життя еміграції яка не підсилювана новим припливом людей, рівночасно з здержанням безпосередніх свіжих вісток з Рідного Краю, які приходять до неї правильно з кожним числом газети відбилосяби дуже фатально на житті широких верств жіноцтва на еміграції. Це бубод підірвання коріння яке держиться рідної почви. Ось чому мимо великих коштів, яких не покриває вже заморська передплата, ми висилати будем «Жіночу Долю» під цими самими умовами що й до тепер.

Маємо одначе при цьому до нашого найсвідомішого жіноцтва за морем ось які прохання: Щодо Америки: в першу чергу Шановні читачки — хоч маєте свій власний жіночий журнал не кидайте старого приятеля для нового! На тільки Ви повинні здобутися, щоб кожна свідо-

ма Українка мала на своєму столі оба жіночі журнали, які як самі можете переконатися доповняють себе взаїмно.

Притім не забувайте, що для Вашого Рідного Краю вдержання «Жіночої Доля» є найважливішими умовами поширення свідомости, активности, організації й усіаких найпотрібніших відомостей серед старокраєвого жіноцтва, усіах верств і віку. А від Вашого попертя матері-

яльного багата о, дуже багато залежить існування «Жіночої Доля».

Тому відзиваємося до Вас й прохаємо: задалегідь присилайте свої передплати щоб знали як дальше наладити й видавництво. Вирівняйте свої борги яких нажаль за морем є величезне число. Вониж і так принесли нам вже втрату, бо вартість їх спала майже на половину.

Прохаємо жіночі організації донести нам, чи не схотілиби помогти нам в той спосіб, що займились би пущенням на розігрівку якоїсь гарної роботи, яку редакція «Жіночої Доля» надіслалаби Вам.

Ще одню: ми переконали, що не всім передплатницям за морем потрібні оба додатки які долучуємо до «Жіночої Доля», мабуть є такі що не користають з додатку для «сільського жіноцтва», другі що немаючи доньок не цікавляться й «Світом Молоді». Повідоміть нас про це, хай ми даремно не висилаємо їх, і хай редакція не поносить видатку на висилку й друк цього, чого може Ви не використовуєте. Кладемо за норму: За море «Жіноча Доля» з одним додатком — а котрий хай кожна читачка сама собі вибере. Дуже просимо Шановні Організації Жіночі склячте нагаду, засягніть інформації між своїми членками й знакомими й повідоміть нас ласкаво хто чого собі бажає.

Колоби число наших передплатниць, не то що не впадо, з новим роком а побільшиться, «Жіноча Доля» старатиме не в інший спосіб нагородити це своїм читачкам. Проектується час до часу побільшення часопису або місячного літературного додатку.

Долю Вашої вірної приятельки жіночої газети в Старім Краю складаємо у Ваші руки милі сестри.

На відповідь ждемо!

Редакція «Жіночої Доля».

Редакторка Олена Кислевська.

Олься Бабій.

МОЯ МОЛИТВА

Да будет воля моя — да будет!

Моя воля і більш нічия. Нехай буде мій дух — яко скеля прибережна об якої кременю грудь розбиваються вали океану і не скидають її в глибінь а різблять, прикрашують чоло її неспорушне, незломне.

Нехай буде мій дух — яко кедр на верхогір'ях, що не боїться блискавок, ні громів смертоносних. . . . яко кедр, що не схиляється, а міцніє в коріннях у годину бурі й хуртовини — а не як лоза безсила і покірна, що хилиться від подиху лагідного вітру, валяючи в калюжі вліяї пелюстки свої.

Да будет воля моя, да будет! Моя воля і більш нічия!

І нехай не знаю я сто доріг і вагань на стежках перехрестних, а нехай знайду свою самотню доріжку, — нехай тернисту,

нехай понад безоднями, через безлюдну пустелю, але таку — що довела б мене до ясної мети, до святині Сили, де був би володарем і законом я — сам!

І нехай корюся лиш тим зановітам, що вирізблю собі кров'ю серця, рильцем ясновидіння.

І нехай не шукаю чужих богів, не поклоняюся золотим тельцям а приношу жертву одинокому богові, що зветься Людина.

І не хочу знати иншого цілопалення, крім жертви труду та иншої молитви, крім коліноприклонення Красі й иншого гимну, крім псалму Любови.

І нехай не затоне іскра могого духа в каламутному озері буднів, а блукає самотна і далека, як зоря у безмірних просторах.

І в годину, коли кривава рука Навуходносора обезчестить

храми могого народу, зруйнує скрижалі моїх батьків, нехай не арфа Єремії, але боева сурма заграє мені,— не галузка оливна, але меч обосічний зблищить у мой втомлений руці!

Нехай не посиплю голови попелом жалоби, але вложу шестом сталевий на горде чоло мое.

Нехай знайду міць зустрічати негідника проклоном і ударом, а не покірною молитвою.

І нехай знайду силу покінчити мандрівку у пустні, не впаду подонтаний на дорозі, а видержу і побачу землю обітовану.

Да будет воля моя, да будет! Моя воля і більш нічия!

І да ізбавлю себе сам — не од лукавого, а од знесилля, втомий звері!

Амінь!

Всім співробітникам, передплатникам

і читачам

“ ЖІНОЧОГО СВІТУ ”

желаємо

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

і

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

АДМІНІСТРАЦІЯ.

РЕДАКЦІЯ.

З НАГОДИ РІЗДВЯНИХ СВЯТ

Союз Українок Америки

засилає

НАЙЩИРІШІ ЖЕЛАННЯ

всім відділам, членкиням і всьому українському жіноцтву Америки, як рівнож всьому жіноцтву на всіх землях України.

ГОЛОВНА УПРАВА.

У САН ФРАНЦИСКО жив один адвокат, літ шістдесят, багатий на гроші, багатий на знання, підприємець у многих та різnorodних ділянках. Він був нежонатим і жив у своїх терезах тільки з своїм слугою хінчиком Семом.

Сем і його господар жили разом вже п'ятнадцять літ. Слуга знав вже всі вимоги свого пана немов би він був ним сам. Не потрібно було йому давати розкази. Коли пан, наприклад, мав мати гостей, одного чи навіть сто, Семові вистарало сказати число, а про решту він вже сам подбав.

Сем був для свого пана всім: кухарем, слугою, вартівником, приятелем. Ніякий зайвий непрошений гість не міг перешкодити його панові в супочинку, коли знаходився вдома.

Коли треба було помічником, Сем самий про них старався. Він купував, що було потрібне. Ранком будив адвоката зі сну згук малої музичної скриньочки, яка була получена з годинником, наставленим на сьому годину. Купівля для нього була вже готова, чиста сорочка лежала готова на накаслику з усіми гудзиками та прикрасами, краватка та ковнірець знаходились під рукою, бажане убрання висіло на крислі, влучно вибрані черевки, вичищені неначе дзеркало, були близько; на полиці стояла розцвита роза, на якій блищала ще рання роса, призначена для сурдута пана. Внизу чекало на нього гаряче та смачне снідання.

Коли пан був вже готовим йти до канцелярії, Сем неначе тинь стояв мовчки в коритарі з пальтом, капелюхом та паличкою в руках. Коли погода видавалась нелепною, він міняв паличку на парасоло. Він відчиняв двері й пан відходив. Коли знову вертав вечером, з його появою, широко відчинялись двері. Сем ніколи не робив собі

ферій. Здавалось навіть, що ніколи не вів і не спав. Він все був в недалекій віддалі, коли його потрібно було; зникав, коли не повинен був бути присутнім. Він знав все й не знав нічого.

Бувало й тижнями не перекинувшись словом ці два мужичини, так розуміли добре вони себе.

В серці адвоката зродилась велика любов до свого слуги. Він платив йому сто доларів у місяць, але попри це, старався й іншими способами виявити свою владність. Але Сем не бажав нічого, навіть скромне «дякую». Він бажав собі тільки одного, служити добре своїй панові.

Одного ранку, коли Сем наливав своїй панові каву, він сказав тихим голосом, в якому не можна було добачити найменшого зворушення:

— На другий тиждень, я покину вас.

Адвокат усміхнувся.

— Слідуючого тижня я покину вас — повторив щераз хінчик. — Я прийму для вас лучшего чоловіка.

Адвокат поставив свою філіжанку кави. Він глянув на вбранного но біло слугу. Він відчув, що слуга говорить рішучо.

— Значить, ти мене покинеш! Я не плачу тобі досить, га? Той доктор Сандерс, який тут був, знає який ти скарб. Не будь дурнем, Сем, я тобі платитиму сто-п'ядесят доларів у місяць і нічого не говори!

— На другий тиждень, я покину вас. Я поїду до Хін! — сказав він апатично.

— Так, я бачу тепер! Ти вертаєш туди за жінкою! — сказав. Добре, привези її сюди! Ти вернеш за два місяці? Я не маю нічого проти того. Привези її сюди, тут досить праці й на двоє, щоби вдержати все в порядку. Тут і так самотньо. Я сам піду до портового урядника та постараясь тобі о потрібні папери.

— На другий тиждень я поїду до Хін. Не потребую ніяких паперів. Я ніколи вже не верну! — відповів ще з глубшим

спокоєм та впертістю, Сем.

— На Бога, ти не поїдеш! — сказав адвокат.

— На Бога, таки поїду! — відповів поганин.

Це перший раз трапилось у їх відносинах, що слуга заговорив такою мовою та таким тоном. Адвокат відсунув своє крісло взад, а по хвилині спокійно так промовив:

— Сем, муши мені простити, я заговорив без застановлення. Ти не моя власність. Але скажи мені, що я такого вчинив, що ти мене покидаєш в цей спосіб? Ти знаєш, що ти мені дуже потрібний.

— Я вам не скажу, чому я вас покидаю, бо ви станете сміятись.

— Ні, я не стану сміятись!

— Так, ви станете сміятись!

— Я кажу, що ні!

— Дуже добре! Я їду до Хін вмірати.

— Дурниці! Ти можеш і тут вмірати. Чи я не згодився відослати твоє тіло до Хін, коли би ти скорше помер від мене?

— Я умру за чотири неділі й два дні.

— Що?

— Мій брат знаходиться в тюрмі. Він ще молодий, завед-в має 26 літ, а я вже маю 50. Він має жінку й дитину. В Хінах годяться вимінити засудженого на смерть за другого члена родини. Я їду до Хін, віддам йому свої гроші, він нехай живе, а я згину!

Другого дня з'явився новий слуга-хінчик в домівці адвоката. За тиждень він знав усе й нічо, чисто як Сем. А Сем зник, навіть не попрощався. Він поїхав до Хін і по чотирьох тижнях і двох днях, так як він це заплював, коли висказав своє рішення опустити свого пана, — йому стяго голову. Його брата випущено на волю.

В домі адвоката все осталося по давньому, тільки деколи пан викликне ім'я Сема замість Чарлі й тоді щось стисне його серце, але він не каже нічого.

МАТЕРИНСЬКІ НОЧІ

Осип Дуда.

ВЖЕ північ. Пізно... В печі
Подумьніть погасає.
Під вікнами вітрище
Регочеться та лає...

У хаті тихо-тихо...
Гуляють тіні ночі,
Морить сон-дрімота
Клеїть втомлені очі...

Вона не спить — хоч пізно.
Дитя мале... Чуває —
Тоне у мріях мама,
Колисанку співає:

— Ой, люлі-люлі, спи,
Ангеликів ти сні
Дитинячко моє
Кохане-золоте...

До сходу я піду
Збирати зіль буду.
Перлин чудних роси
Весняної краси.

Квіток нарву чудних
Рожевих-багряних.
Євшан-зілля найду
І купатоньки буду.

Дитинячко моє
Кохане-золоте,
Щоб ти немов весна
Багата чарівна

Ріс-цвив... і ніс людям
Красу, сніво вершин...
Дубовий лист додам
Сильний щоб виріс сні.

Ой, люлінько мале
Моєї крові кров...
Сни-сни рожеві сні:
Про щастя, про любов...

Сни волю золоту,
Сни сонце, ясні дні,
Сни свобідний народ
В Батьківщині вільній...

Співала так... Настрій лелів
Снувалися думки...
І росквітали у душі
Чарівні квіточки...

Під вікнами ревів борун,
Це був регіт ночі.
Дрімота-сон тулив до сну
І гаснув жар в печі...

Вона здрімала; їй снівся сон:
— Була стара, стара...
Час свиною побілів,
Минулих днів жура

Побороздила все лице,
Померкнув блеск очей...
А син в стопах її клячав
І говорив: — З грудей

Твоїх, кохана мамо, ссав
Я корм чудний життя...
Мені ти дала все — а все!
Життя мого мета:

Це твої думи, мрії й сні,
Любов твоя свята...
Це ти дала—що я здобув—
— Глянь!—Воля золота...

— Мій сину! — Обняла й плала
Сльоза з старих очей.
... Крізь сон заплакало дитя,
Шукаючи грудей...

Прокинулася. Пізно...
Дитя мале... Чуває.
Колишеться у мріях
Колисанку співає...

Всеволода Метелик

В ГІПСІ

Йшла довгим пустим коритарем, що глумим понурим відгомонам пожерав її безшесний хід, а побачивши мужчину, підійшла та зупиняючись підвела на нього свій погляд.

— Уважайте! Сьогодні поклади його в гіпс, — сказав хитнувши головою в сторону сусідніх дверей.

— Добре, пане докторе.

Глянула на годинник і увійшла в сусідню кімнату, щоби подати хорому ліки, а вертаючи вступила до недужого, про якого згадував їй лікар.

У високих, від нічного сутінку сірих стінах губилось таке-ж саме ліжко з нерухомою, білим простиралом вкритою постаттю. Нахилилась, щоби поглянути в обличчя, що корчилося, синіло в судорогах болю. Мабуть далеко від свідомості поглядом, глянув в її великі очі й стогін, що настільно виривався зі спалених уст, придушив біліми зубами.

— Подати Вам що? — спитала.

В горлі засохло було, подушка скидалася на камінь, але він чомусь в цій хвилині зненавидів її й відказав терпко:

— Ні, нічого!

— Коли Вам треба моєї помочі, то покличте мене. Ось тут в головках гудзик.

— Спасибі! Я не люблю нікому завертати голову, тимбільше, як хто занятий читанням романсів, — воркнув і голову повернув, мабуть, щоби не стрінувся з її поглядом.

Хотіла сказати, що доглядачки мають щось важніше до роботи як читання, але глянувши на його праву руку й ногу, замовкла. Згасила світло, щоби не разило очей недужого й вийшла тим самим безшесним

ходом.

Застогнав і пальцями здорової руки вхопився залізої побічної ліжка. Пекучий одностайний біль, що палив загипсовані частини, перекидався в горло й душив його.

— До рана умру, — погадав. — Щоб тільки не мучитись довго; жалувати нема кому. Прийде доглядачка, послухає, а опісля виїде, як вийшла перед хвилиною.

Його увага спинилась на цьому пунктові.

— Клич — шепнуло щось в душі. — Ніби вона не знає, що мені хочеться пити, чейже це з моїх засохлих уст можна відгадати.

Стогнав, крутив головою, але не кликав. В кімнаті сіріло вже як двері відхилила ніжна жіноча рука. Примкнув повіки й старався віддихати рівним віддихом, так як віддихають сплячі. Чув її віддих над своїм обличчям, дотик м'яких холодних рук, а як відходила не втерпів, розкрив очі й глянув на плечима повернену до нього жіночу постать.

— Таки прийшла, — й не докінчив . . . так біля серця стиснуло.

Ледви рана дочекався, а як вчув гутірку до ранньої обслуги призначених доглядачок, то такого зойку наробив, що не одна, але кілька їх збіглося.

В день сувався неспокійно, стогнав, лютився на доглядачок, на шпиталь; словом: подобав на того льва, що не зжився з неволю та метався по клітці.

Він аж тепер пізнав, що це біль, а ще гірше в'їлось йому одностайне лежання. Щоб і прийшов хто, хоч би загорив. Водосся дубом ставало,

коли подумав, що це не скінчиться на одному тижневі.

Голодними очима пожерав усіх відвідуючих, що минали відхилени двері його кімнати, кидали сумним співчуваючим поглядом. Його не було кому відвідати, рідні не мав, а кілька знайомих полишив в родинному місті, з котрого перед місяцем виїхав.

Під вечір впокоювався трохи, казав гасити світло й не заплішуючи очей, попадав в рід дрімоти. З нічною доглядачкою був на военній столі, себто, бойкотував її поміч, не забуваючи до своєї відмовної відповіді, докинути терпке колюче слівце.

Одної ночі, як недужий стояв вперто при своєму і не прикликав доглядачки, ця увійшла в його кімнату. Минулий день був страшно гарячий, а вечірня буря, що була звязалась над містом, приневолила котрусь з доглядачок позачиняти вікна. А що опісля забули їх відчинити, повітря в кімнаті було таке душе, що годі було встати.

— Як себе почуваете сьогодні? — питала, заходячись біля вікон.

— Добре! — відказав і замовк. Щось подобаюче на усмішку промайнуло по його виді.

Підійшла до ліжка й мовчки нахилиючись над недужим, головою рукою підняла його голову а правою висунула подушку. Робила це так ніжно, що в нього заговорило сумління та всетаки уста привиклі до терпкої мови і він пробурмотів сердито:

— Чи ви вже раз оставите мене в спокою?

— Зараз, мій пане! — і немов знаючи, що холодно-світло-

жий матрац є одним бажанням недужого, не спішилася з поданням подушки. Підійшла до шафи, що містилася у стіні й довго вибирала поки не вибрала наймякшу. Підбила піря і так само ніжно всунула під голову. На хвилину вийшла з кімнати і опіть вернула з склянкою наповненою відцвєть прозорим лїном.

— Напийтеся води, сьогодні так гаряче, — промовила звертаючись до нього.

— Не хочу!

Але як вогкі холодні береги склянки дїткнулися його спалених уст, він випив воду до останньої каплинки. Хоча знав, що за цей дїр повинен подякувати, не зробив цього.

— Скільки вам за це платять? — запитав нагло, саме тоді як її пальці хотїли натиснути електричний провід, щоб згасити світло.

— Кому? Мені? — запитала, не розуміючи питання.

— Так, вам.

Їх зіниці тільки на хвилинку зустрілися, а там розбіглися.

Вола відповіла питанням:

— Хіба це для вас таке інтересне? Небагато, коли взяти під увагу нічні години й число недужих.

— Але ви не заходилися би біля них безплатно? Правда? Чи знаєте скільки я плачу за добу й скільки заплатив би, щоб тільки не служили біля мене всі ці самаританки за гроші?

Рука опєрта о стїну задрожала, але не згасила світло, щоб недужому вигідно було заглянути в її очі. Він і зробив так, але крім ніжності і доброти не помітив в них нічого. Згасила, перейшла біля нього, а примикаючи двері, сказала «добраніч», на яке не одержала відповіді.

Наступних кілька ночей не входила, заступаючись своєю подругою. Але одного разу, минаючи крихітку відхилєні

двері його кімнати, долетїв до її вуха нетерпеливий уриваний стогін.

— Терпить на безсонницю — подумала і завершила зі своєї дороги.

— Доктор для вас ліки приказав; візьміть, стане вам легше! — просила яког мога ніжно, піднімаючи його голову.

— Хіба від Вашої мови! — відказав терико, але послушав.

Широко розплющеними очима глядїв у стєло і думав. В кімнаті було тихо й темно, бо доглядачка, що вийшла перед хвилєю, зачинила за собою двері. Мабуть правду говорила, що йому легше стане від тих лїків. В членах тіла, де гніздився шалений біль, тепер відчув якесь одубіння. Це саме одубіння перекидалось й на його розум. Ще хвилинка боротьби зі свідомістю і повіки поволі закрили очі.

Новий, ніколи неогляданий світ розкрився перед ним: це край де загинула всяка любов. Где, ні, повзе дорогою вкритою камінням і вимерезаною щїлинами в землі. Земля не має любови до рослин й тому лоно її чорне як вуголь. По обох боках дороги, скелети висохлих дерев. Небо чисте, безкрає, з великим горіючим сонцем. Воно ніби регочеться й всею силою могутності випалює всяке життя на землі. Він оглядається за тінею, якогось предмету, але крім людських кістяків, не помічує нічого. Кістяки рухаються, водять лїчними, наверх видїзими очима й виплячвшись пальцями в слабших від себе, гинуть. Сонце витягає решту свідомості з його мозку і в хвилину коли він зненавидїв життя, відчуває холодний дотик на своїому чолі. Повіки з трудною підносяться, а очі, що від терпїння зайшли кровю, бачать білу жіночу постать.

— Хто ти?

— Доглядачка, — чує вираз-

но її відповідь.

— Але тоді, як в тебе нема цієї білої одєжі?

— Тоді сестра терплячим.

Її голос — це пісня, що розходиться ніжною струєю по його саабому тілі.

— А ці? — його голова повертається до кістяків.

— Їх муки, це мое терпїня. В нас одна кров, яку прокляла земля за байдужність до неї.

Він бачить, як вона віддалюється й як чорні лїчності честоти отвореної щїлини пожерають його тіло. Він лежить і нараз, ніби лякаючись безодні, здригається і розплющує очі.

— Добрийдень! Я забула вас? Ви так стогнали крізь сон — чує цей сам голос, що в сні.

В кімнату крізь шпари добре не прислонених рудетями вікон протискалось денне світло.

— Я мав поганий сон, — каже розглядаючи її обличчя.

Пою так хотїлося почути її голос, але вона мовчки повернулася і щїльніше прислонивши вікна, вийшла. За часок хода її втихла.

І знову ніч. В кімнату вливалася місячне світло й на долівці відбивало вікно. Когось привезли, бо на коритарі перекидувалися поспїшними розказуваннями словами. Опісля втихомирилось, тільки за стїною хтось постійно кашляв. Його рука невідомо піднеслася й натиснула електричний провід. Це вперве за час своєї недуги, приклав він нічну доглядачку.

— Що сказати їй? — подумав і застиг в ожданні. — А може не прийде? — дальше снувалася думка.

Але вона прийшла, нахилилася й коли нічого не промовив, запитала:

— Ви кликали мене?

— Так!

— Що-ж вам докучає?

— Нудьга, — і зараз жалував по широті висказаного слова.

Ї уста порушилися немов до усміху, але поважно відповіла:

— Даруйте, ліків на нудьгу в нас немає!

— А коли би я попросив вас, щоб хвилинку посиділи біля мене? — Його слова тремтять з душевного зворушення.

— Мене? Самаританку? — питає терпко, але підсуває крісло й сідає. — Хіба прочитаю Вам що? — злагідное свої слова.

— Ні, не треба, говоріть що... Повертає голову в його сторону і питає:

— Але що говоритиму?

— Кажіть щось таке, щоб не лучило вас з цим будинком, з цією працею, щось про себе...

— Про себе? — дивується, а по хвилі питає:

— Чи знаєте, яке гарне цього року літо? Як ніжно пестить сонце ніби кождим промінням хоче втиснутися в душу? І мені, мабуть тому що воно таке гарне, пригадується одна картина з минулих літ.

Місяць, на який вона гляділа, освічував її обличчя і білий штильний чіпчик на голові, епід якого визирало її темне волосся.

— Це було далеко, далеко відціля, й я була ще такою малою, що бігала по зарослих мечах і зсильовала на стебла квіт дивини. По обох боках шелестіло казку лискуче просо й враз з цим шепотом долітала до мене гутірка жієнів. Мати наказувала сестрі не толочити проса, батько оповідав щось веселе — нагло урвала й задивилася кудись перед себе.

А йому так хотілось знати щось більше про неї. Не втерпів і запитав:

— А ваша рідня? Де вона?

— Рідня? — запитала, дивуючись, що досі він не знає, де вони всі. І майже грізно сказала:

— Померли з голоду цієї весни!

Потім встала й нервовою скороєю ходою вийшла з кімнати. Йому пригадався вчорашній сон: кістяки на худих ніжках, з очима що вилазили через внутрішні терпіння...

— Хто вона? Хто отці всі що терплять?

Приходив до здоров'я. Ще минулого тижня розбили гіпс, а нині сказали, що може вертати домів.

— Ще одна ніч — подумав, але чогось не радувався тим. Кезав відчинити двері й спираючись на здорову руку, підводився як чув її кроки на коритарі. Досвіта, як шпарами в кімнату тиснувся день, покликав її.

— Я вже піду домів сьогодні — сказав, як зупинилася біля ліжка.

— Це гарно, ви мабуть радієте? — говорила, а лице хвилю засяло усмішкою.

Притакнув, хоча в душі щось перечило.

— А ви, чи зможете забути усі ці терпкі слова, які я сказав вам? — Його слова тремтіли, як тремтіла його рука простягнена до неї.

— Хіба я скидаюсь на таку, що має трівку пам'ять відносно слів сказаних в терпінню? — відповіла виминаюче.

— Пращайте! Спасибі за добре слово! — промовив стиснувши її руку.

— А ви уважайте, щоб вдруге не попались в нашу гостину — відказала жартом, віддалюючись.

Як боліли загіпсовані частини тіла то непокоївся, стогнав, а тепер мовчки зносив душевний біль.

Чув, як по часі, виходив хтось швидкою ходою. Підвівся і глянув крізь вікно.

Це в-о-и-а сходила зі сходів, в темній мантилі на плечах й зі штивним очіпком в правій руці. Ранок був зимний, вітер хитав полами її верхнього одін-

ня. Тоді вона на мить зупинилася, щоб поглянути на червоне, визираюче з сірої мряки, сонце. Повів очима за її поглядом і пригадав подібне криваве сонце, що висувувало останній шпик з людей-кістяків. Здригнувся й нервово натиснув гудзик в головох.

— Принесіть моє одіння! Поключте авто! — приказав, як на порозі зиялася доглядачка.

Вийхав перед погуднем. Втулився в куток вигідного авта й прижмуриє очі. На перехрестю візник припинив авто й це спонукало його повернути голову до вікна.

Дорогою одностайним ходом посувала похід. Саме тепер мигнула записана таблиця, якої він не вєспів прочитати. Зісунув вікно і не зважаючи на холодний вітер, що дув в його лице, простяг руку по один з папірців, що роздавали прохожим. Остовпів. Летючку подала йому та сама рука, що ще недавно змінюючи подушку, дотикалася його розпаленого чола.

— Вона? Чого вона тут? — ворушилось в його душі, тоді як цікавість спрямувала його зір на передню сторінку летючки, де в самій середині пишався тризуб.

Протер очі, бо тризуб танцював в худій недужій руці. Такий значок, синьою-жовтою краскою, колись малював йому малому його батько.

Авто дальше котилось і похід пройшов, але навздогін за ним побігла його душа.

В уяві майнули знову кістяки. Вона, з любов'ю в погідних очах, і він... Щось болоче заплало в найдальшому кутку його душі... і він не знав, чи то поломані частини його тіла, чи душа стрясала з себе гіпс.

Ольга Олександра Дучимінська

УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ КОНГРЕС

З весною 1934 р. задумує українське жіноцтво зробити великий ювілейний конгрес з нагоди 50-ліття заснування першого жіночого товариства в Галичині. Конгрес заповідається дуже поважно і підготовка до нього вже почата.

В 1848 р., коли настала «весна народів» між кличами обнови, кличами свободи і рівноправності мусів знайти місце і клич визволення жінки з вікової неволі. В цілій Європі жіноче питання знайшло відгук і стало актуальним. Вже не можна було поминути мовчанкою жіночого, еманципаційного руху, а треба було його вирішити. Жіноче питання виплило зі зміни положення економічного. Зразу жінки-робітничі відтак інтелігентки почали домагатися належних їм прав. Покізала потреба якоїсь спільності інтересів, об'єднання, або як тепер зовемо, організації. Робітничка домагалася усунення використання її праці; інтелігентка, щоби мати доступ до ширшого терену праці, потребувала доступу до вищої освіти. І так жіноче питання стало питанням європейським, на яке мусіло відгукнутися жіноцтво кожного народу.

Рухом жіночим зацікавилися такі поважні люди як Бельє, Раскін, Джон Стюарт Миллс. Один з українських письменників, які ще в 80-их роках звернули увагу на жіноче питання, був Павлик. Його вражало поневолення жінки у подружжі (Ребенчукова Тетяна). На Великій Україні письменниця, Марко Вовчок, теж

звертала увагу на соціальне положення жінки.

В деяких краях жінки досить вчасно здобули право на вищу освіту. Наші сестри з Великої України добули його ще в 80-тих роках. Але в Австрії цього права ще тоді не було.

У таку проломову хвилю, у такий гарячий час з'явилася перша апостолка і піонерка українського жіночого руху, Наталія Кобринська. Вже з молодю цікавилася вона новими кличами, бо вражала її доля поневоленої жінки. Перебувала довший час за границею (Відень, Ціріх), приглядалась ближче новому житті, яке почало плисти певною силою, несучи нові кличі.

Кобринська, перша, почала дупати відвічну скалу вікових традицій та пересудів, скалу, яка стояла на дорозі і заступала їй шлях до широкого суспільного життя. Її бажання було ввести жінку у суспільну працю. Вона хотіла бачити жінку, не тільки жінкою мужчини, але і товаришкою, не тільки матір'ю, але і вмілою виховницею своїх дітей, цього нового світу майбутності, яким є молодь кожного народу.

Та у своїх змаганнях, Кобринська стрічала сотки перепон, не тільки зі стороно мужчин, але і зі стороно жінок, які неначе вестальки святого огнища стояли на сторожі традицій і які не вміли або і боялися бути собою.

Та вона не зражувалася. Навпаки міцно держала раз піднесений прапор і не випустила його з рук, вірна своїй ідеї, во-

їм кличам. Коли візьмемо під увагу, що Кобринська не могла користуватися ані одним часописом, бо мужчини не радо писали про жіночий рух, зрозуміємо яка важка була її праця, скільки і сили волі треба було, щоби витривати на своїому становищі.

Йшла боротьба, йшла і праця. І з часом зуміла Кобринська приєднати собі прихильників. І так у 1884 році скликала вона жіноче віче в Станиславові, де заложила перше жіноче товариство. Був це рід читальни з метою видавання книжок. Було це і першою основою нинішнього Союзу Українок, який сейчас захопив вже майже усе культурне, свідоме українське жіноцтво світа.

Тому українські жінки поставили відсвяткувати 50-літній ювілей цього європейського жесту, цього великого діла визвольного руху. Там самим буде це свято пам'яті першого великого борця-жінки, Наталії Кобринської. Заразом буде це найкраща нагода зробити підсумки праці за час 50 років та намітити дальший плян діляння.

Отчим коротким начерком ділюся з Вами Сестри, за моря, цею для нас так важною вісткою, в надії, що вона і Вас зацікавить, що і Ви відгукнетеся, а то й прибудете на це велике свято української жінки.

Др. А. Т. Кібзей.

ЖІНОЧИ НЕДУГИ

Др. А. Т. Кібзей.

До Редакції наслідно велике число листів, в яких українські жінки висказують своє вдоволення з приводу цікавих статей др. Кібзея та в яких дякують йому за його корисні поради. Повідомляємо наших читачок, що Шановний Автор відступив нам цілий відділ своїй книжці, який відноситься до жіночих недуг і через цілий слідуючий рік друкуватимемо часті неї книжки відділами в нашому журналі. Самому Шановному Автору складаємо щирю подяку за його добродійство. —

(Продовження)

ЗАПАЛЕННЯ ЯЄЧНИКІВ

Причини запалення яєчників є різnorodні, але найчастіше воно повстає наслідком перекривання полових органів при кожному місячному періоді. Стан цей погіршується через наглу перестуду, перемочення ніг, танці, перепрацювання або заживання побуджуючих напоїв та страв. Та це не єдині причини, але й надживання полових зносин, особливо у новоженців, нервові подразнення у дівчат, і т. п. спричинюють рівнож цю недугу.

Знову іншою причиною цієї недуги може бути задержання місячного періоду, що спричинює зачаття та перекривання тілесних посудин матиці й сусідуючих з нею полових органів. Отож природно, що ті органи, а з ними й яєчники, попадають в запалення. Так приміром

і через запалення матичної шийки може поступовно наступити й запалення яєчників, переносяться туди через т. зв. трубку фалопія та її відноги.

Прояви недуги: Запалення яєчників може бути востре або хронічне, довготривале. Але в сути річі одно й друге проявляється подібними знаменами. Першим і найбільш очевидним проявом цієї недуги є біль по правому або по лівому боці біля матиці. Цей біль змагається при ходженні, при їзді або під зовнішнім натиску; він особливо долягає тоді, коли стегно натягається ходом, і т. п. Болі яєчників стріляють аж в голени та стегна ніг. Вони є рвучі й тяжкі, протяглі. Часами значно збільшуються при тому самі органи яєчників і спадаючи вдолину, натискають на долішні кишки та спричинюють запір або натискають на шийку мочевого міхура, і побуджують його до частого віддавання мочі, яка тільки з трудом і в малих кількостях видобувається назовен.

Наслідки запалення яєчників можуть бути всілякі, відповідно до якості й характеру недуги та часу її тривання. Через запалення яєчники або збільшуються й грубують або й занепадають та пухають, а в тому послідньому випадку жінка стається цілком неплідною.

ЛІКУВАННЯ. Запалення яєчників завжди змагається в часі місячного періоду й тому треба вважати на те, щоби в тому часі ніяк не припинювати періоду ані не робити йому ніяких перешкод, щоби не погіршити запалення. Части тіла в болочих місцях належить натирати відповідними лініментами рано й ввечір. Зрештою в таких випадках лікарська поміч є потрібною. Лікар принаровити внутрішні смазування недужих частей відповідним препаратом з йодиною, що дає шкуру полешку. Таке лікування треба переводити систематично через довгий час, часом і через кілька місяців, заки досягнуться добрі успіхи. Притому треба головно вдержувати жолудок і кишки в порядку та часто прочищувати їх, щоби не натискали на хворі яєчники. В інших случаях переводиться відповідні операції.

3. БІЛІ УПЛАВИ

Білі уплави з полових частей жінки самі собою не є ніякою недугою, тільки проявом якоїсь іншої недуги або недомагання полових ор-

ганів. Білі уплави не завжди є дослівно «білі», бо теч, що витікає з жіночої родної похви може бути й жовта, зелена, прозора, водниста, і т. п. Тому ординуючий лікар повинен завжди провирити й винайти причину таких уплавів, а не задоволитися тільки самим фактом існування їх. Подібно це як тоді, коли чоловік відкашлює слину або харкотиння. Воно само собою ще нічого не доказує, а треба вперед провирити, чи чоловік не має запалення в горлі або якоїсь грудної недуги.

Білі уплави дуже часто докучають жінкам і вони є проявами якихсь недомагань в половых частях, які треба вперед добре оглянути в середині й знайти їх причину та аж відтак лікувати саму недугу.

Є чотири головні роди уплавів, а саме: слизистий, гнійний, слизисто-гнійний і водистий. Перший з них є доказом, що десь в родних частях існує запалення. Воно може бути або в похві або в матичній шийці та коли знайдеться місце запалення то й лікування піде гладко.

Колиж течя є рідка й водниста або густа й подібна до сметанки, так походить вона із похви або з проводу (шийки), що веде до матиці або із самої матиці. Та такі річи взагалі повинен провирити тільки лікар, тимбільше, що т. зв. «білі уплави» можуть походити навіть з глибоких частей родних органів і вказувати на якусь поважнішу заразу або недугу.

Лікування «білих уплавів» відбувається відповідно до їх причин і тому воно не завжди однакове. Тому ніодин совісний лікар не припише лікарства так довго, доки не провирить, що жінці справді бракує. А коли причина недуги буде висліджена, так і лікарство легко приписати.

Звичайно живиться до цього всіляких препаратів з йодини, поташу, і т. п. і ними переподікується родні часті жінки при допомозі відповідних інструментів. Декотрі з таких лікарств помагають доволі скоро, коли їх правильно й систематично після припису живиться. Але коли «білі уплави» мають признаки тяжчої недуги матиці або матичної шийки, так очевидно й лікування є більше складіковане і безумовно вимагає лікарської опіки.

4. ЗАСТАНОВЛЕННЯ МІСЯЧНИХ ПЕРІОДІВ (Amenorrhoea)

(а) Припізнення Місячних Періодів

Воно може бути двоякого рода: себо таке, що його ще взагалі не було, хоч був вже час на це — і таке, що вже було, але з якихсь причин припинилось і не повторяється. В першому випадку говориться про припізнення місячного періоду.

Звідки походить припізнення місячного періоду?

Вже попередно сказав я, що причиною місячного періоду є слухнення, а радше дозрівання одного з яєчок в яєчнику. Це спричинює сильний наплив крові до родних органів раз в місяць і в наслідок пукання жилки, і т. д. настає місячний уплав крові із матиці. Але трапляється часом, що яєчники не дозріють в пору, хоч вік жінчини вказував би на те, що вона повинна бути полови дозріла. Тоді очевидно місячний уплав або т. зв. «період» не показується, він затримується (припинюється).

Але можуть бути й інші причини такого припізнення. І то мимо того, що на ділі яєчники є дозрілі. Приміром: причиною такого стану може бути якась загата або якась органічна недуга крові. Може трапитися приміром, що отвір матиці є цілком загачений або матична шийка придушена так, що кров зобов'язано не може переходити або похвинна оболонка (hymen) у дівчини може трапитися без отвору. Коли зайдуть того рода механічні перепони, що припинюють появу першого періоду, то буває, що в матиці набірається стільки крові, що вона розпихає саму матицю. Тоді є болі в черві, опухнення, і т. д.

(б) Припинення Місячних Періодів

Припинення місячних періодів існує, як сказано, тоді, коли місячний період вже передше появлявся, але пізніше з якоїсь причини перестав появлятися. Причиною такого припинення може бути в першу чергу запалення яєчників, бо яєчники є власне тим годинником, що регулює менструацію. Дальше, запалення матичної шийки, застудження, або інші тяжкі недуги як сухоти, анемія, і т. п.

ЛІКУВАННЯ застановлення чи припинення місячних періодів може успішно відбутися тільки тоді, коли лікар докладно провирить причину такого стану. Коли застановлення періоду наступило зприводу малокровності або недостаточного розвою яєчників, то це треба лікувати як органічну недугу, особливо здоровою дієткою, перебуванням та вправами на свіжому повітрі. Крім цього дається дівчині до заживання препарати з заліза для скріплення крові. Коли ж застановлення наступило з запалення матичної шийки або яєчників, то треба передусім лікувати ці недуги, про що я вже говорив. Якеж недуга походить з якоїсь механічної причини, що загачує відплив місячного періоду, то лікар провирить цей стан і усуне загату при помочі лікарських знарядів і відповідної операції.

(Продовження в сідьомому числі)

ВИСОКОДОСТОЙНОМУ «СОЮЗОВІ УКРАЇНОК» В АМЕРИЦІ

Дбаймо всі про культуру своєї мови!

Передплата «Рідної Мови» на 1934-й рік.

З цим 12-им числом минає перший рік життя «Рідної Мови». Довгий був нам цей рік і заход-тій важкий! Рік шукання й сумнівів, рік дошкульної боротьби за створення незалежного науково-популярного органу... Сумлінно й пильно працювали ми на нашій невеличкій ниві, і вже тепер можемо з задоволенням сказати, що наша праця не пішла на марне: українське громадянство побачило її й потроху починає розуміти й цінити цю скромну службу йому.

Літературна мова — то найголовніша ділянка духовної культури кожного народу. Зо стану культури літературної мови завжди судять і про стан культури загальної. Нація, що не має добре виробленої літературної мови, не може зватися правдиво культурним. Ось тому кожна нація сильно дбає про те, щоб виробити собі справді милозвучну, чисту, багаторозвинену літературну мову, і працю таку вважає за свій перший обов'язок. Дбаймо ж нарешті й ми про розвиток культури своєї літературної мови, цебо про душу й серце нашої Нації.

Мова кожного народу діється на говірці; поки народ не виробить собі спільної доброї літературної мови, доки в його літературі панують мови регіональні. Нарід із регіональними мовами в своїй літературі й пресі,—це ще не закінчена, усталена Нація, це тільки етнографічна маса. Недержавні народи звичайно не мають спільної літературної мови,—послугуються своїми говірками. За нашого часу кожний народ, що хоче стати державним, мусить показати свою духовну зрілість, а вона ж виявляється найперше в культурі літературної мови. Нарід, що в своїй пресі й літературі живляє тільки регіональну мову, що не виробив спільної, соборної мови, такий народ Державною Нацією стати не може. Показником зрілості не тільки окремої особи, але й цілої Нації все була й тепер з'являється найперше культура во-

го літературної мови.

Виходячи з таких поглядів, «Рідна Мова» звертається до цілого українського громадянства, а передовсім до нашої інтелігенції з гарячим закликом: **Дбаймо всі про культуру своєї мови!** Час регіональних мов для нас уже виразно минає,—поможіть же нашій літературній мові скорише стати соборною. Нехай нарешті кожний зрозуміє глибокий зміст гасла «Рідної Мови», що вона от уже рік кидає до наших мас: Для одного Народу—одна літературна мова й вимова, **один правопис!** Не створюймо самі підстав для боротьби за мову, скажемо, на Підкарпатті, на Лемківщині і т. ін. місцях.

Тепер кидаємо нове гасло: **Дбаймо всі про культуру своєї мови!** Тільки тоді, коли справді всі працюватимемо для підвищення стану культури своєї літературної мови, тільки тоді дійдемо до здійснення великої ідеї, так нам потрібної,— **соборної мови** в нашій літературі.

«Рідна Мова» відразу поставила собі світліше завдання: Праця для Народу з Народом! Ми кликали й кличемо до співпраці всіх, хто тільки розуміє наші гасла, хто тільки свідомий своїх обов'язків перед Народом. Рік нашої впертої праці таки дав уже свої наслідки: наші гасла по-мають ширяться, частина українських Видавництв і преси перейшли вже або переходить на академічний правопис і починають писати соборною літературною мовою. В «Рідній Мові» працюють десятки співробітників,—знаких і незнаких, фахових і нефахових, старих і молодих,—але всі вони горять глибоким і щирим бажанням створити для одного народу одну соборну літературну мову. Нехай же кожний, хто перечитав цей наш запис, несе що може: статтю, допис, матеріал, передплату або донат на «Фонд Рідної Мови». Але всі дбаймо про культуру своєї мови!

З почуттям правдивого задоволення «Рідна Мова» може вже

сьогодні ствердити, що вона по-має перестати бути звичайним видавництвом,—вона спокропає перетвориться на вільну **наукову інституцію** для вивчення рідної мови. Численними листами день-у-день запитують нас про різні спірні чи неясні питання нашої мови найширші круги громадянства; автори питають нас про сумнівні випадки, а часом присилають і свої рукописи для виправлення мови; декілька магістрів і абсолютів пишуть докторські й магістерські праці й за нашими вказівками. Ми ще не маємо бодай «Вільного Інституту Мовознавства», — до його створення й провадить «Рідна Мова». І по силах своїх заступає його.

Але... ми не маємо потрібних матеріяльних коштів глибше провадити свою працю. Щоб зацікавити рідною мовою широкі круги нашого громадянства, визначили ми малу передплату на наш журнал, сподіваючись зате великого числа Передплатників. Надії наші не справдилися; віримо—тимчасово, й сподіваємось у цім 1934-м році значного збільшення Передплатників, цебо прилинуло більшої матеріяльної спроможности для нашої праці. Ось тим то побільшуємо наш журнал до розміру 48 шпальт на деякі місяці; крім цього, дамо низку знімків із давніх українських пам'яток. Але передплата збігається й надалі незмінна: 6 зл. річно в краю, за границею в Європі —9 зл., в Америці—2 дол. річно (для Американи змушений збільшити передплату через відомий спадок вартости доляра).

Коли б же наші сподівання знову не справдилися й число Передплатників на 1934 рік значно не побільшилося, змушений будемо вернутися до попереднього розміру «Рідної Мови» в 32 шпальті. Віримо, що наші Читачі й Прихильники не допустять до того, бо кожен із них так подбає прислати нам бодай одного нового Передплатника.

Щоб мати можливість випускати й більші мовознавчі праці, заклали ми нове видання,—науково-популярний тримісячний «Бібліотека Рідної Мови», що буде виходити книжечками в 6—10 арк. друку й міститиме головню підручнички й словнички для вивчення нашої, передусім літературної мови; тут же будемо містити й праці про мову наших письменників і взагалі більш мовознавчі праці загального значення. Щоб розповсюдити нашу «Бібліотеку Рідної Мови» серед широкого громадянства, признаємо на перший рік її (на числа 1—4) найменшу ціну: 3 зл. річно, за границею: в Європі 5 зл. річно, в Америці—один долар.

До всіх наших Читачів та Прихильників звертаємося з огиім гарячим закликком:

1. Передплачуйте наші видання на 1934 рік.

2. Приєднуйте нам нових Передплатників. Нехай буде об'язком кожного нашого Передплатника **конечно знайти нам бодай одного нового Передплатника.**

3. Матеріальні видатки наших Видавничств дуже великі, а тому сердечню просимо всіх **не забувати** й про «Фонд Рідної Мови». Цим «Фондом» хочемо покрити таку малу передплату на наші видання.

4. Звертаючись до всіх українських Інституцій та Товариств із проханням реально допомогти нам у нашій нелегкій праці.

5. Сердечню просимо, хто може, присилати нам відразу **цілорічну** передплату.

6. Просимо поновляти передплату задальєгідь, щоб не було перерви в висиланні журналів.

Міцно віримо, що цей наш щирый заклик дійде до українського громадянства, і воно щедро підтримає нашу працю. Віримо, що громадянство глибоко зрозуміє наше гасло: **Дбаймо всі про культуру своєї мови, щоб спільними силами створити для одного народу одну літературну мову.**

Редакція.

Уляна Кленова.

ВІН НЕДОБРІЙ, Я ДОБРІЙ

МИ говоримо дуже часто про єдність та любов, так, що ця думка стала буденньою звичкою. На ділі не переводимо наших слова в життя, а час вже до того взятись, хоч би й нам українським жінкам.

Коли ми беремось чистити хату, так ми це робимо, свідомо чи несвідомо, з певним пляном. Так треба робити й в цьому ділі. Треба якось зробити початок, а мабуть добрий початок зробимо тоді, коли перестанемо побільшувати та поширювати ненависть поміж нами.

Ми звикли недобачувати добрі прикмети в свого сусіда-українця, бо засліплені чи задрістю чи то зарозумілістю, ми бачили в ньому тільки злі прикмети. Буває часто, що й ці злі прикмети існують тільки в нашій уяві.

І ось що діється. Ми забуваємо, що цей українець вже двадцять чи може й більше літ дає гроші на різні народні фонди, ходить на всі українські підприємства, належить до многих товариств, посилає своїх дітей до української школи, не забороняє своїй дружині брати участь в народніх торжествах, передплачує кілька газет, виховує своїх дітей в національному дусі та посилає їх до вищих шкіл.

Ми тільки памятаємо, що цей самий українець голосував колись проти нашого внеску або не підпірав нашої кандидатури на якийсь уряд. Ми ніяк не можемо забути того дня, коли його вибрали урядником, а нам хотілось одержати цю честь. Ми не можемо йому ніяк промити цього факту, що він осмілюється скритикувати нас перед всіма людьми за наше лінєвство чи недбальство, чи справити нашу помилку. За такий чи инший промах, ми не хоче-

мо з ним говорити, не будемо з ним стрічатись знову з якоюсь там причиною, а навіть для загальної справи не будемо співпрацювати з ним, бо він після нашої думки, недобрый чоловік.

І так воно обертається кругом, а з цього повстає такий хаос, такі обмови, що коли чужа людина заїде в котрунебудь українську колонію, то після слів її власних жителів, нікого чесного та доброго там не можна знайти. Один одного предствити в такому світлі, що гостеві не то неприємно стрічатись з обмовленими одиницями, а прямо лачно, щоб не потерпіло його власне добре ім'я.

А в дійсності не так воно зле, як кому спочатку видавалось. І цей, що обмовляє не злий українець й з тамтого не кепський патріот. Лихо в тому, що вони мають свої особисті порахунки й до них хочуть втягнути кого тільки зможуть. Коли це їм вдається, тоді повстають групи чи партії, й то не на це, щоби суперничати в праці для загального добра, але на це, щоби саме шкідити цій праці. З цього виходить тільки шкода для народу, а не добро.

Отже, щоби почати збудити цю любов та єдність, вважимо в першій мірі наші особисті порахунки, бо звичайно вони й так дуже нікчемні, а принайменше не висуваймо їх вперед, коли приходиться робити народню роботу. Ще краще зробимо коли недобачуватимемо ліхи прикмети наших сусідів, а виставлятимемо їхні добрі прикмети. Терпким словом чи побільшуванням зла, лиха не наведемо, але добрим словом та тактовністю не тільки здобудемо свого противника, але й часом направимо й лихе в ньому.

ПРАЦЯ У ВІДДІЛАХ С. У. А.

РІЧНІ ЗБОРИ

Гемтремк, Міш.

Річні збори 26 відділу СУА в Гемтремк відбулися дня 10-го грудня, 1933 р. в Українській Хаті при Грейлінг вулиці. Збори отворила передсідателька п. Сеньків та першусього попросила нових членкинь вписатись до відділу. Вписалось дві жінки: п. Софія Кубаса й Катерина Кіган. По цьому відбулась на цих зборах вигравка малої калитки-торбинки, котру зробив для СУА п. Петро Гіриний, бувший стрілець Української Армії. З тої вигравки прийшло доходу \$5.00 які призначено на «Жіночий Світ».

Наш відділ відсвяткував «Свято Книжки», про яке була вже згадка в попередньому числі «Жіночого Світу». З цього свята було чистого доходу \$25.38, з чого половину рішено вислати на «Жіночий Світ», а саме \$13.00, а за решта ухвалено закупити твори нашої письменниці Ольги Кобилянської.

Пані Стецко дала внесок, щоб передплатити три журнали з рідного краю, а саме: Жіночу Долю», «Нову Хату» та «Рідню Мову». Усі членкині заявилися за цим внеском.

Відак п. Сеньків покликала нашу фінансову секретарку, яка здала річне фінансове зведення, яке було вдволююче й яке потвердила наша касієрка, п. Бугіль. Слідувала дискусія над пляном будучої праці на слідующий рік.

Тому, що це були річні збори, бувший уряд подякував всім членкиням за співпрацю й опустив свої урядові місця. До переведення зборів вибрано п.

Стецко, яка подякувала членкиням за довіря й продовжала збори. Але мабуть наші членкині не хотіли багато застановлятися над вибором нового уряду, бо старий уряд вибрано онятно. Хоча деякі уряднички хотіли відмовятись, членкині таки обстоювали, щоби уряд позістав тойсамий. Зістали вибрані слідуючи: п. А. Сеньків, передсідателька; п. А. Стецко, містопредсідателька; п. К. Стефанюк, рек. секретарка; п. К. Яремчук, фін. секретарка; касієрка п. Бугіль; контрольорки, п. Шавінська, п. Бабій, п. Гленда; завідательки хорих, п. Козак і п. Шеремета.

Про працю в нашому відділі я не писатиму, бо не хочу забирати багато місця. Думаю, що про наш відділ було вже досить згадано. Він ще молоденький, бо існує заледви рік і пів. До цього часу ми вже маємо 78 членкинь, які у більшій мірі дуже активні та працюють щиро. Думаю, що наш відділ візьметься ще лучше до праці в слідууючому році, та прийде з якнайбільшою поміччю нашому сдинокому жіночому журналові, який нам так дуже потрібний тут в Америці.

Коли ми застановимося тільки на хвилину, так ми побачимо, що нам треба думати й докладати всіх сил, щоби цей журнал міг далі виходити. Подумайте, скільки нашого українського жіноцтва ще не зорганізовано, а ми не всили їх свідомити своїми криками чи роздорами; зробити може це тільки наш журнал. Скажім собі правду, що ми запізно почали думати про жіночий постун та про це, що могло би вивести

нас з давнього рабства. Але краще пізно як ніколи! Українські жінки, візьмім на себе це завдання, що в слідууючому році, ми переконаємо всіх наших українських жінок про вартість організації й візьмемо їх у свої організаційні сіті! Коли ми це зробимо, так обітремо до певної міри ці рясні сльози нашої Неньки України.

К. Стефанюк, секр.

«О»

«ВЕСЕЛИЙ КРУЖОК»

Клівленд, Огайо.

Вже другий рік існує в Клівленді жіноче товариство під іменем «Веселий Кружок». Хотій більшість наших членкинь є рівночасно членкинями відділу Союзу Українок, всетаки наше товариство не належить до Централі Союзу Українок Америки.

Наші членкині живо заінтересувалися жіночим журналом «Ж. С.» і з великою нетерпелістю очікують його кожного місяця. Жалко тільки, що через брак відповідних фондів, приходиться йому спізнатися.

Тому на минулих зборах «Веселий Кружок» ухвалив зі своєї каси три долари на пресовий фонд «Ж. С.» Розуміється, що ця сума невеличка, але ми і не розпоряджаємо великими фондами. Всетаки рішили бодай скромним датком поміччю нашому видавництву і сподіємось, що в найблищому часі повторимо свій вчинок, коли каса наша на це дозволить.

Рівночасно визнаємо всі жіночі товариства, як рівнож і поодинокі свідомі жінок, неспинно працювати для нашого журналу та при кожній спо-

свідомості спішити йому з матеріальною поміччю. Не соромиться надсилати і найменші жертви, бо мала жертва сьогодні рівняється вартості великої жертви завтра. А що більше, наша народна приповідка каже: «Громада по нитці, бідному сорочка».

То-ж вперед, українські жінки! Вставайте в ряди і поведіть боротьбу за існування «Жіночого Світу». Нехай розвивається він на славу і втіху цілого українського народу!

Софія Туцька, секр.

НЕ ЦУРАЙМОСЬ СВОЄІ РІДНОЇ МОВИ!

Клівленд, Огайо.

Я вірю, що кожна Українка, переглядаючи сторінки нашого журналу «Жіночий Світ», відчуває велику радість та внутрішнє вдовolenня. Бо читаючи сторінку за сторінкою, ми бачимо цінний матеріал, який дуже корисний, а навіть потрібний для українського жіноцтва.

Досі ми, українські жінки, не хотіли нічого бачити чи чути поза свою хатню роботу, а всяку народню акцію полишали виключно мужчинам, немов би ми не були важною частиною народу.

Читаючи від першого числа «Жіночий Світ», я бачу виразно цілі й стремління цього журналу. Він бажає освідити наше жіноцтво, щоб й воно знало за що й як боротися. Чи це не гарна мета?

Чому Англія, Франція, Німеччина, Америка та многі інші держави багаті й славні? Чи тому, що мали великі народи? Ні, але тому, що це були свідомі народи, які знали що хотіли й послідовно до цього стреміли.

І нам Українкам треба ставати свідомими, а при помочі нашого журналу нам легше буде це зробити. Тому нашим святым обов'язком, Українки, є

прийти з фінансовою допомогою «Жіночому Світові», щоб він міг існувати та продовжати почате діло.

Покиньмо вже раз ці буденні вимівки та оправдання, що муж не робить тільки а тільки років; що діти є дрібні, котрі треба вбирати та годувати. Коли в української жінки жевріє дійсна любов до свого поневоленого народу, до його рідної мови, до його літератури, ток її не спинять придбати собі «Жіночий Світ» за два долари на рік такі нікчемні вимівки.

Слід зазначити, що в останньому числі цього журналу появилася стаття професора Огієнка, котрий видає у Варшаві місячник під назвою «Рідна Мова». Як видно з цієї статті, так цей місячник виходить виключно на це, щоби навчити нещ загал говорити рідною культурною мовою.

Нам, як матерям в Америці, повинна ця справа лежати на серці, бо хто тільки цікавиться тим питанням, легко переконається що більшість нашого українського жіноцтва говорить ломаною українською мовою. Воно переплітує свою мову словами: польської, російської та американської мови, з чого справді виходить дивна мова.

Мати — це перша учителька дітей в родині й тому вона повинна добре знати свою рідну мову, коли хочемо, щоби вона далі гомоніла в наших українських домах. А щоби вона могла навчитись цієї мови, так треба поширити думку професора Огієнка на імїграції.

Тепер для цього є добра нагода. Маємо свій журнал, яким можна користуватись у цій справі. Треба тільки писати в ньому всім жінкам про працю на місяцях, про свої заняття чи то в фабриці чи де инде. В цей спосіб українські жінки подаватимуть цікавий матеріал для

загалу, а рівночасно виправлятимуть свою мову.

Вже час, українські жінки, щоби ми вже раз позбулися байдужності й цього кріпацького одідичення, що ми не в силі робити такої роботи, що вона не для нас призначена, а для вчених. Треба тільки хотіння, треба сильної волі, треба запалливої праці, а ми станемо справді освіченими та культурними людьми, а тоді й «усміхнеться заплакана мати».

Анастасія Красицька.

ВАЖНЕ!

Кінчиться 1933 рік і кожний відділ Союзу Українок Америки повинен перевести річні збори, вибрати новий уряд чи затвердити старий, вислухати звіти за праці попереднього року та виготувати плян праці на слідуєчий рік.

Треба рівном подати звіти з цих річних зборів до загального відома, містичи його на сторінках «Жіночого Світу». Тільки в цей спосіб ми бачитимемо, чи в наших відділах панує життя чи застій.

З огляду на це, що ціни на друкування журналу та на всіякі прибори значно піднялися, ми змушені від нового року, то є від слідуєчого числа, піднести ціну й на журнал. Поодинокое число коштуватиме 20 центів в Америці, 25 центів в Канаді. Передплата остається така сама: \$2.00 в Америці, а \$2.50 в Канаді й заграницею.

Щераз прохаємо всіх наших прихильниць, яким переслано поодинокі числа до розпродажі, щоби негайно надіслали належність за продані числа.

РЕДАКЦІЯ.

ВСТАВАЙ, СЕСТРО!

(Присвята Союзові Українок)

ВСТАВАЙ вже сестро! Чи ти не чуєш?
Дітвора в нужді! Крик підносить...
Вставай! Скажи хоч щире слово,
Дай пільгу тому, що ласки просить.

Вставай вже сестро! Поглянь на нужду,
На голод, холод, на руїну!
Вставай, спитай, чи ти є мати,
Чи щиро любиш Україну.

Вставай! Стряси рабського духа!
Хай цвіт життя вже не марніє!
Вставай! Гуртуєсь в ряди жіноцтва!
Вже час — на сході вже зоріє!

Вставай! Ставай на рівні з братом,
Загрій молодих до любови!
Розваж, потіш як рідна мати,
Діток, що вийшли з твоєї крові!

Вставай! Не час в рабстві дрімати!
Вже час вільною в світі жити.
Ставай в ряди, в Союз жіночий!
Союз — це гасло Афродити.

Вставай! Борися! Трудися!
Поглянь, при трудах всі народи.
Сій же любов як щира мати,
В трудах багаті вийдуть плоди.

М. Костишин,

Джемейка, Н. Й.

З НОВИМ РОКОМ

З НОВИМ РОКОМ, сестри милі,
В новім щастю, в новій силі,
Радо вітаю вас.
І бажаю, щоб в здоров'ї,
В мирі, сестрицькій любові,
Від тепер ішов вам веселий час.

І бажаю, щоб трудяще
Те життя, вам, як найкраще
Без біди минуло всім.
Щоб думками ви міцніли,
Багатіли, не бідніли,
Щоб веселий був ваш дім.

І бажаю, щоб ми згідно,
Йшли до спільної праці всі.
В своїй хаті жить по свому,
Не коритися нікому
Волю свою здобути в борбі.

Щирій праці Бог pomoже!
Дай вам Боже все, що гоже!

Софія Лазука,
Клівленд, Огайо.

“МІЙ СОН”

ОХ! Дивний сон мні снився,
Що світ цей в пропасть валився,
Страшна пожежа повстала
Край наш полум'ям обняла.
Дивлюсь в вікно, сусід горить
Тай вже всюди огонь палить
Все те, що на його шябу.
Всі люди збилися в ярбу.
Дехто тихенько ридає
А дехто долю проклинає.
Вороги кляті мстилися
Бо раби не скорилися.
Та поміч не у наших руках,
Може у Бога? В небесах?
І ми впали на коліна,
Висказуючи свої терпіння.
О швидку поміч прохали,
Та Всевишнього благали:
«Боже! Спаси від руїни,
Не дай дітям України
В неволі вік коротати,
Від ворогів погибати!»
І сейчас сталося диво,
Ясне сонце засвітило.
Зникла пожежа зі світа,
Минули неволі літа.
Пісня волі залунала
І Україна повстала!

К. Качмарова,
Ст. Пол. Мінн.

ХТО ПРАЦЮВАВ ДЛЯ «ЖІНОЧОГО СВІТУ»

Надіслали Пресовий Фонд:

26 відділ СУА в Гемтрежк, втретє	\$5.00
Тов. «Веселий Кружок» в Клівленд, Огайо	3.00
п. Ю. Кульчицька, збірка на лісту, Гемтрежк	8.20
п. К. Яремчук, збірка на лісту, Гемтрежк	1.55

Зібрали Передплат:

п. Р. Волошин, Клівленд, Огайо	25
п. А. Станґриччук, Клівленд, Огайо	1
п. Олена Лотоцька, Джерзі Сіті, Н. Дж.	1

Продали Першого Числа:

2 відділ СУА в Честер, Па.	25
----------------------------	----

Продали Другого-Третього Числа:

п. К. Діал, Клівленд, Огайо	24
2 відділ в Честер, Па.	20
49 відділ у Бофало, Н. Й.	1

Продали Четвертого-П'ятого Числа:

п-на С. Абрагамоваьська	50
п. Розалія Волошин, Клівленд, Огайо	26
о. Петро Журавецький, Нью Йорк	20
38 відділ в Ансонї, Конн.	16
п. А. Станґриччук, Клівленд, Огайо	15
п. К. Шемердяк, Шікаґо, Ілл.	15
49 відділ У Бофало, Н. Й.	13
п-на Г. Гривак, Шікаґо, Ілл.	14
п. А. Ваґнер, Джерзі Сіті, Н. Дж.	10
п. Михайло Дуткевич, Вілінґ, В. Ва.	10
п. Анна Сирко, Н. Дітройт, Міш.	7
п. Ю. Кучерова, Карнегі, Па.	6

Продали Шостого-Сьомого Числа:

29 відділ СУА в Вунсакет, Р. Ав.	51
п. Р. Волошин, Клівленд, Огайо	46
п. А. Станґриччук, Клівленд, Огайо	27

п-на С. Абрагамоваьська, Нью Йорк	25
п-на Наталія Лоубур, Арнолд, Па.	20
о. Петро Журавецький, Нью Йорк	20
Дівчата в Мекізі Ракс, Па.	15
п. К. Шемердяк, Шікаґо, Ілл.	15
п. Анна Сирко, Норт Дітройт, Міш.	14
п. А. Ваґнер, Джерзі Сіті, Н. Дж.	10
п. Ю. Кучерова, Карнегі, Па.	15

Жертвували на Пресовий Фонд:

На лісту п. Ю. Кульчицької, Ч. 7. по \$1.00: п. Василь Голіанн, п. Йосиф Стельмах; по 60 ц.: п. Юлія Кульчицька; по 50. ц.: п. С. Генік, п. М. Сузак, Осін Роді, п. Михайло Вашинач, по 25 ц.: п. Кость Хреник, п. Павло Турецький, п. Михайло Старик, п. Юрій Техонський, п. Осін Горчицький, п. Віноградський, п. Ф. Шпелер, п. Н. Таторий, п. І. Розенбаум, п. Петро Антонів, п. К. Бобак, п. А. Модрич; по 15 ц.: п. Гері Сигел, п. П. Будзол; по 10 ц.: п. Дж. Сміт.
На лісту п. К. Яремчук, Ч. 11. по 55 ц.: Незнавий; по 25 ц.: п. Анна Чавковська, п. Йосиф Каліньський, п. Дмитро Ковальчук і п. Іван Тлемкевич.

Всім щирим працівницям та жертводавцям, які поспішили з так конечною допомогою нашому журналові, отцею дорогою складалося щирю подяку.

Наш журнал не може встоятись без постійної помоги та співпраці всіх свідомих Українок в Америці й тому, нехай ці жінки, яких імена ще не були друковані на цій сторінці, постараятись щось для нього зробити.

Редакція.

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

У випадку зімлінення — треба положити людину на її плечі в такому положенні, щоби її голова була низько. Добре навіть піднести трішки ноги, коли це вигідно. Одјж належить порозчіплювати, щоби свіжий воздух мав доступ до тіла. Дати понохати трохи амоняку або обмити лице холодною водою. Не треба давати такій людині нічого пити, коли вона ще непритомна. Коли людина прийде до себе, добре дати філіжанку гарячої чорної кави.

У випадку скалічення — треба занести рани розпущеною йодиною. З а н е ч и щ е н і рани треба перше обмити чистою бензиною, а відтак треба їх на-

крити газою та обвинити чистим бандажом. Не можна дотикатися газу в цьому місці, яке прикладене до рани. Бруд дуже легко може спричинити закаження крови.

У випадку попарення — треба, коли воно легке, насмарувати тіло чистою оливою, а коли такої нема під руками, намастити пастою з «бейкінґ сода» й води.

У випадку перемороження — не треба ніколи натирати сніґом відмороженої частини, бо тоді роздирається переморожене клітнини й через це може дуже легко кинутися ганґрина. Найкраще накрити цю частину рукою, доки та частина не роз-

тає й не повстане знову правильний обіг крови. Коли руку відморозитись, так найкраще тримати її під голим раменем. Рівнож можна розморозувати переморожені часті в зимній воді чи в зимному воздуху. Коли цього не можна зробити, найкраще накрити переморожене тіло додатковим убранням поки воно не розмерзнеться.

У випадку укушення собакою — треба вимити руку текучою водою, висмарувати йодиною, обв'язати її негайно покликати лікаря, щоби забезпечитись перед закаженням крови, а радше перед скаженнюм.

Подала І. С.

Section by Young Ukrainians

THE SPIRIT OF GOOD WILL

As the Wheel of Time revolves on its axis and brings us to the end of the year, the gay season of Yuletide envelops us. And then the spirit of joy pervades the entire earth. The grown-ups seek to brighten the lives of the youngsters by bestowing upon them the gifts they have longed for the entire year. The more fortunate seek to aid the less fortunate, at least to the extent that no one should pass the Christmas day in hunger or cold. Mothers, fathers, brothers, sisters, relatives and friends extend to each other sincere greetings and exchange little tokens of their mutual affection. Grudges are forgotten, offenses are forgiven and apologies are tendered. Everywhere may be heard the expression: "Peace on Earth and Good Will towards Men."

And as the echo of this expression resounds in our ears, we cannot help but sigh. If only the Ukrainian people would choose to adopt this golden rule and apply it to their own lives! And as we continue to ponder more questions arise in our minds. Will there ever come a time when peace will reign among the Ukrainians and they shall conduct themselves in the spirit of good will toward each other? Will there ever come a time when they will finally realize that only one aim do they have, although they have chosen different methods of attaining it? Will there ever come a time when they will become broadminded enough to forgive and forget the petty offenses and foolish quarrels which have differentiated them and brought about dissension and hostility in their midst?

Yet as we voice our queries and lament the absence of harmony in our ranks, a faint ray of hope creeps into our heart, seemingly dispelling our fears. Our Youth! Our Youth! Surely, they will not succumb to the bigotry and intolerance which have imbedded themselves so deeply in the souls of their fathers? Surely, they will not stoop to don those old-fashioned and outworn cloaks of their fathers' minds which have only served to disguise personal animosity and hatred? No! Our Youth has been brought up in a new world, in a new environment, in a new age. And it is but logical that they should wish to garb their minds in raiment befitting this modern age.

And though they may lack the intense feelings and ardent passions of their parents for Our Cause, though they manifest a lesser understanding of the problems to be solved, though they may expend less energy and time in the task of liberating Ukraine, they will make up for these deficiencies by possessing the attributes of broadmindedness and impartiality.

So lead on, Ukrainian Youth! May your unprejudiced minds and wholesome attitudes conduct you on the journey of your life and the life of your people! May the spirit of your good will toward fellow-Ukrainians fuse your ranks into a harmonious and effective organization, thus supplying the means to attain your aim!

WE HEREBY EXTEND TO OUR READERS AND SUBSCRIBERS BEST WISHES FOR A

Merry Ukrainian Christmas

AND A

Happy New Year

"ZINOCY SVIT."

LESIA UKRAINKA

LESIA UKRAINKA

Lesia Ukrainka was the pen name of our foremost Ukrainian poetess. She was born in the year of 1871 in Volynia. But from early childhood she found a great handicap in her poor health. This also prevented her from attending schools. Nevertheless, her education was not neglected. Her mother, known in Ukrainian literary circles as Olena Pehilka and famed for literary achievements in the field of poetry, became the teacher of the puny child. Thus Lesia acquired a greater knowledge under the tutorship of her mother and was early encouraged to develop her writing ability.

In the thirteenth year of her life, Lesia wrote her first poem. Spurred on by the notices she received on this poem, she continued to write, gaining more popularity with each new poem. For inspiration and material she turned to the masses of Ukrainian people. Her sensitive soul was quick to perceive the intense suffering of our people under Russian czaristic regime and so

she set out to rouse these people from their lethargy by prodding them on to struggle with the aid of her fiery words.

As a result of her poor and ever-failing health, Lesia was forced to seek the sunny climate of the South. In her numerous travels she became acquainted with new countries, new people and new customs. Her impressions always formed themes for new poems. Thus she acquired a broader outlook on life which was continually reflected in her work.

In the year of 1913, the Grim Reaper took away the beloved Lesia Ukrainka, thus depriving the Ukrainian people of one of its most persistent warriors. And although twenty years have passed from the time of her death, Lesia Ukrainka still lives in the hearts of millions of Ukrainians. Her indomitable spirit and courage are preserved in her countless inspiring poems and dramas to which our oppressed people turn in their moments of despair and anguish.

—M. S.

IF I WERE SANTA CLAUS...!

If I were Santa Claus and had the power to distribute any gifts I wanted to, and to whom I wanted to,

I would flood the Ukrainian boys and girls of America with worthy gifts, such as Ukrainian grammars, histories and geographies . . .

I would create a multitude of honorary positions and distribute them to those honor-seeking individuals who are forever whining about the fact that their stupendous efforts on behalf of the Ukrainian people are continuing to pass unrewarded . . .

I would build a sound-proof mansion and assemble all of our so-called patriots who are versed in the art of wagging their tongues and inventing new slogans for our dear, dear Ukraine, thereby dooming them to a life of eternal talking and listening to each other . . .

I would treble the salaries of some of our learned editors and then deduct seven-eighths of them to pay for the tremendous amount of paper and ink they utilize in vain . . .

I would manufacture glasses for those far-sighted people whose keen sight enables them to see everything at a great distance, but nothing in their own back-yards . . .

I would grant free passage to Soviet Russia to all of our fellow-Ukrainians who are lauding the rule of the Bolsheviks and who doubt that the reports of the recent famine are true . . .

And last, but not least, I would decorate with shining medals all of our heroes who are dying for our beloved Ukraine, but secretly draining the rapidly diminishing money-bags of our gullible people.

—Sarcastic Susie.

By Timothy Bordulak.

THE BEGGARLY WOMAN

Trans. by Olga Shustakevich.

IN a certain gallery there was among the newest works a picture which attracted the undivided attention of all the onlookers. It was the work of a young artist, created on canvas. This painting which fascinated so many people, was a picture of an old beggarly woman. But the reason it drew such interest was the fact that, being painted so skillfully, it brought out the truthfulness of the picture and produced a sympathetic feeling toward this impoverished woman. The people who gazed at this picture could not praise the young artist sufficiently for his wonderful work.

One summer day three people stood before this picture, admiring it. One was a man, who appeared to be quite young; another was a lady, probably the wife of the man, who was very beautiful, and who was dressed after the latest fashions; the third person was a young lady, no doubt a sister of the older woman, who was also very beautiful and equally well dressed. These three stood before the painting, and one could see on their faces that emotion expressive of wonder and delight at beholding a true work of art.

As it was the warmest part of the day there were very few people in the gallery. Upon entering, the three went directly to the painting of the beggar-woman, and the following conversation ensued.

"Oh!" cried the beautiful lady, "one must truly have great talent to be able to paint such a wonderful picture and to lead one into such an illusion!"

"She seems to be looking at us with such sorrowful, aged eyes, as much as to say 'Give me alms, in Christ's name!'" added the young girl, sighing deeply.

"Ah, that very thing underlies the success of the painting," said

the man with dignity. "Picture the situation in this manner, pour life into her, and then characterize her idealistic perfection. Only a true artist is able to do that, and the young artist who did this piece of work has a great future before him."

They stepped back a pace from the portrait and again fell into deep meditation.

"Take into consideration that face," again spoke up the man to his companions. "The artist purposely caused the sun's rays to glow on her face so as to bring out the distinctness of her features. He really achieved his purpose, because none of the qualities which are necessary in the characterization of that face escape our eyes. Note with what fidelity all the features are reproduced; those old eyes, long deprived of splendor, those countless wrinkles. . . those partly opened lips, which show many old broken teeth."

"It is indeed marvelous!" cried out both ladies.

"That is not all," continued the man. "There is the matter of practice and technique. The most important point is the fact that the artist knew how to put life into the painting. Look at it with greater contemplation. Does not that face reveal misery, hunger, and perhaps even sickness, or in one word — Life? It seems as though that old woman, with her aged eyes, with her wrinkles, and with her blue lips, is begging, imploring us for help; it seems as though her destination, her existence depended upon our aiding her. Is it not so?"

"Ah, it is indeed so," cried out both ladies again, and the older one added, "At this very moment I have a feeling of pity for her. It is indeed an art to make one experience that emotion.

"Besides, what proportion, what symmetry, lies in that picture!" continued the man. "All the colors are harmoniously placed; nothing is smeared, everything is most carefully completed. In one word, a true work of art! Now look with care at the center of the picture, and tell me what outstanding feature strikes your eyes."

Both ladies carefully viewed the painting but said nothing. The man pulled a card from his pocket and, rolling it up, gave it to his wife.

"Glance through this tube."

His wife placed it to one eye, closed the other, and carefully surveyed the picture. The young lady did likewise.

"Well, what do you see?" asked the man.

"I see her arm," replied his wife, "and that arm seems to stand out from the rest of the picture."

"Of the other arm, all one can see is her bare elbow," blushing added the younger lady.

"That is just what I wanted to call your attention to," said the man, much pleased. "The arm of which only the bare elbow is visible, and which holds her ragged and shabby coat together is not important, but the other arm, which is stretched out begging alms, reveals the great talent of the young artist. For that arm with its wrinkles and veins shows not only that it is work done with the utmost care, but also that its smallest details are brought out in a most perfective manner, thus making that arm stand out, as though a flood of sunshine was passing over it; but the most important factor of all is that it runs in harmony with the face, that is, it brings out the same significance. Take one glance at the picture, including in it the face and outstretched arm of the beggar

O. WERNIWOLIA.

PRISON FOR LIBERTY

FEAR no prison nor the tyrant,
They are no cause of dread to me!
More awful 'tis in my own dwelling,
In homeland imprisoned to be.

I feel no shame to bear my fetters
For freedom of my land and race,
But wearing golden robes as servant
Of tyrants, I deem a disgrace.

O, they may torment us and torture,
Yet truth itself they can't destroy;
Let all oppressors keep on revelling,
In time they'll perish and their joy . . .

Those prison walls? They are our glory!
We're all imprisoned now, — not free,
We all drink from a cup that's bitter,
Which is the same — for you and me; —

Who'er with conscience, hope is blessed
This goblet dare not put aside,
Until to dregs he drains the potion,
With it he firmly shall abide!

Whoever a faith for good doth cherish
With no alarm the cup he'll view,
The draught will raise his hopes up skywards,
His spirit fortify anew.

Trans. by John Yatchew.

woman. Do you not now see this wretched visage of misery, unhappiness, and hunger to which I previously called your attention, and which now moves your hearts with a greater feeling of pity and sorrow?"

"Ah, indeed yes," spoke up the older woman. "I feel at this moment an inexpressible emotion in my heart, which brings tears to my eyes," and she brushed her eyes with her handkerchief.

"Oh, how wonderful," cried the young lady, "at times I forget that it is but a painting and want to give that poor woman something which would aid her in her troubles. . . . I wonder," she added, "how much that picture costs."

"I do not know," answered the man, "but it seems to me that is worth at least 10,000 rubles (dollars)."

"I wonder if anyone will buy it."

"Why not? A painting as marvelous as this one can make any salon appear more elegant."

After admiring the painting to their heart's desire, the three

people left the gallery. On coming out they were accosted by a beggarly woman who stretched out her thin hand toward them and said in a feeble voice.

"Oh, kind people, I have had nothing to eat today . . . I am so hungry, so sick . . . take pity on an unfortunate old woman; relieve me in my distress I beg of you, in Christ's name!"

They paid no attention to her, even pretending that they had not seen her, and continued walking in a most dignified manner.

Why should they pay any attention to her? Were there not many, many more like her whom they daily met on the city streets?

But the old beggar-woman, perhaps because she was desperate with hunger, or for some other reason, persisted. She stopped the older lady, and grasped her beautiful hand as though to kiss it.

"Oh!" cried the lady, "how that wretched old woman frightened me! My heart is beating so!" And she tightly grasped the arm of her

husband.

The three quickened their pace. "How impertinent these beggars are becoming! It is getting more and more dangerous every day to walk on the streets," cried the young lady, much perturbed.

"I have called the attention of the magistrate to this several times through the newspaper, but they do not even dream of doing anything about it."

They hastened on to the bazaar. It is a pity that the people had not glanced at the old woman more carefully . . .

She was the same old beggarly woman whom the young artist had used as his model in painting that picture which brought him so much fame — that same old beggarly woman whose portrait these three had so fervently gazed upon — that same beggar in the flesh, in real life, a portrait of the truth without any illusion, the same unhappy woman who in the painting was "characterized as idealistic perfection."

The End

MAP OF UKRAINE

FACTS ABOUT UKRAINE

The Ukrainians inhabit the vast territory running north from the Black Sea as far as the Pripet Marshes, westward into Poland and the Carpathian Mountains and eastward towards the River Don. Although the Ukrainians are one people and the Ukrainian lands form one continuous whole, they were before the war subject to two separate States, Russia and Austria-Hungary. Since the war they are split up among four States, namely, Russia, Poland, Roumania and Czechoslovakia.

The area of the Ukrainian territories is approximately as follows:

	Square Kilometres
1. Union of Socialistic Soviet Republics:—	
Territory at present known as Ukrainian Socialist Soviet Republic	451,584
Ukrainian territories in the adjoining Russian Socialist Federal Soviet Republic, namely, the Central Black Soil Area, the North Caucasian Area, etc.	131,000
2. Poland:—	
Eastern Galicia	53,972
Volynia and Polissia	67,069

3. Roumania:—	
Bukovina	5,276
Ukrainian part of Bessarabia	11,988
4. Czechoslovakia:—	
Podkarpatska Rus	14,673
Total	735,562

Resources

The Ukrainian territories are immensely fertile and rich in mineral wealth. Since the time of Herodotus the territory of Ukraine has been known as the "granary of Europe," and in the last century it became famous for its extensive production of wheat, maize, sugar-beet, etc. There are besides, huge deposits of coal, anthracite, iron, quick-silver and manganese. There is salt and tobacco and wonderful oil wells in Ukraine both under Soviet Russia and under Poland.

Soviet official statistics declare that Ukraine has 20 to 25% of the gross agricultural produce, nearly one-fifth (18.5%) of all the industries of the Union, over one-half of the metals (55.8%), 76.8% of the coal, 89% of the coke, 77% of the iron ore, and 80% of the sugar of the Soviet Union.

Одинокий український національний
місячник в Америці

ВІСТНИК ОДВУ

Офіційний орган
ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО
ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

— видає —

Центральна Управа ОДВУ
Річна передплата \$1.20

Адреса:

O. D. W. U.
P. O. Box 13, Sta. D.
New York City.

ХТО ХОЧЕ

навчитися доброї української літературної мови, пізнати історію своєї мови, довідатися як де говорити український наріч

**ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ
НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ МІСЯЧНИК**

“РІДНА МОВА”

Присвячений всебічному вивченню укр. мови
Головний Редактор і Видавець
ПРОФ. Д-Р ІВАН ОГІЄНКО.

ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1 зл. 50 гр. чвертьрічно. За границею 2 американські долари або їх рівновартість у іншій валюті (35 кор. чеських, 180 леїв рум., 5 нім. марок, 30 фр. французьких, 65 динарів). ЗРАЗКОВЕ ЧИСЛО 50 ГР.

— Контото чекове П. К. О. № 27.110. —

Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, ul. Stalowa 25 m. 10. Tel. 10-24-05

Automobile and Invalid Service

PAUL

HOLOWCZAK

FUNERAL DIRECTOR
and
LICENSED EMBALMER

Українське Похоронне
Заведення

Phone: Maine 0885
2387 Professor Street
CLEVELAND, OHIO.

СВІЙ ДО СВОГО!

Др. А. Т. КІБЗЕЙ

Одинокий Український Лікар
в Детройт

ординує

з медицини, хірургії й акушерії

Phone: Townsend 8-3537
11903 Jos. Campau Avenue,
DETROIT, MICH.

Office Hours:

9 to 11 A. M. 2 to 4 P. M.
Eve. 7 to 9 except Wed. & Fri.

Dr. N. J. MICHALENKO

Одинокий Український Лікар,
хірург і акушер

Phone: Atlantic 3929
3010 W. 14th Street,
CLEVELAND, OHIO.

ЗА ДВА ДОЛЯРИ

можете дістати всі отсі книжки:

- «Наша земля в числах».
 - «Розвиток життя на землі».
 - «Як повстає життя».
 - «Людина й машина»
 - «Чоловік та жінка». (Про подове життя та подові хороби)
 - «Культурна людина» (Наука про те, як жити з людьми)
 - «Слово до молодих людей».
 - «Оповідання про сили природи».
 - «Вибір поезій — О. Олесь».
 - «І це й те». (Образки з 1918—1921 рр.)
 - «Як добути красу й як задержати молодість та здоров'я. (Косметичний poradnik плекання краси з 50 ілюстраціями).
- Замовлення з грошми посилайте в реджі-строваним листі на адресу:

Irena Buniak, Lwiv, East Galicia,
ul. Zulińskoho 15. (Poland, Europe).

Найвеселішою газетою в світі є

ТОЧИЛО

Нікому не боїться сказати правду в очі.

Річна передплата на Америку \$1.75.

Оказове число 10 центів

TOCHYLO PUBLISHING CO.

623 Selkirk Avenue,
Winnipeg, Man.,
CANADA.

158 Pcs.

ПОЗІР! УКРАЇНКИ!

100 Dinner Set

32 Pcs. Glassware Set

26 Pcs. Silverware Set

Хто дістане майже даром 158 кусників столового начиння?
ТОЙ, ХТО МАТИМЕ КВИТОК З ЩАСЛИВИМ ЧИСЛОМ!

Як можна одержати такий квиток?

Хто зложить річну передплату на «Жіночий Світ», той дістане два квитки.

Хто зложить пів-річну передплату, той дістане один квиток.

Хто зложить жертву на Пресовий Фонд, за кожних 10 центів одержить один квиток.

Важне тільки для Злучених Держав.

Льосовання відбудеться 1. березня, 1934. р. в місті Дітройт, в присутності представниць всіх жіночих організацій.

За вказівками звертатись на адресу:

ZINOCY SVIT

1006 E. CARSON ST.

-:-

PITTSBURGH, PA.